

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.
„ 3 місяці „ 50 ф.

(Ціна 1 прис. в таб. 5 ф.)

Часопись полонених Українців у Вецлярі.

ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В СУБОТУ.

Видає „Видавниче Товариство імені Б. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 15. (154).

Субота, 2. березня 1918.

Рік IV.

Вецляр, 2. березня 1918. року.
Послухі голосів народу і його
единоправного правління, Української Центральної Ради, спішите в
рідний край, щоб силою свого ума і тла захищати цілість й недоторканість Української Речі посполитої. Хай провадить Вас дух Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, відчого Тараса і тих усіх, що жили і вмирали за добро й волю України.—

Хай будуть в Вами тіни предків Ваших, які тяжко каралися у ярмі єдного переможця, а нинішньої великої хвилини не діждали. Хай мати Україна привітає Вас, не як марнотратних синів, що сили свої розтратили по чужих дорогах, а як своїх найвірніших дітей, що лінуть до неї на поміч в останню, тяжку минуту. Хай широкий подів козацького стелу вереє грудям Вашим Іх працю силу, хай серця Ваші розгоряться новим бажанням волі і слави, хай у душах Ваших зацвітуть новянучі квітки нового, великого добра і нової любові до своєї рідної, тільки тепер з неволі добутої Країни.

Ідіть, куди вас кличе велике українське діло, і хай Вам суджене буде діло це як найкраще та найскорше довести до щасливого кінця, щоб незабаром могли Ви вернутися до своїх жінок, дітей і батьків із солодким почуттям добре та гідно сповненого обовязку.

А від нас, що з тихою тugoю за Вами поки що остаемося тут, привіт доземний поклін і сердечну дяку за те, що робите для добра і чести України, для нас усіх.

Слава першому січовому полкові імені Петра Дорошенка!

Слава Українській Центральній Раді! Хай живе, росте і, мов гравіт, непокітно триває українська народна Республіка!

Богдан Лепкий.

ний, істінно-руський большевик. Ще не вмерла „брюхата матушка“, ще вона панує. Істінно-руський молодець-большевик рознесе на тріску всі „самоопреділення“ вплоть до повного присоєдінення к єдній, неделімій“. Розмете, розграбує, понищить, напалте ся до нестяг, вигните круг себе все і пияць, зогнідений упаде й закачані. А торік тихенько, підхідкуючи, приде в лакованих черевичках кадет, приколе істінно-руського „корисостенца“. І візьмуть вони тоді знасилувану, зогніджену, винищену „большевиком красаву“ „крамольницю“, Україну, візьмуть Із за прекрасні коши і потягнуть туди, де й була вона 250 літ, у „тюрму народів“, „брюхату“, єдину, неделімую Русь“.

А щож наші землячки? А щож наше воїнство, яке так палко, так пекуче любить „біду Неньку-Україну“? Чом же вони не кричить болем муки, образів і лютої скорби за честь і щастя своєї Матері?.. Де вони, те славне вояцтво України, сини запльовані; власнозвані істінно-руськими молодцями Неньки? Ах, синки п'яночки лускають на сіння в казармах, продають на бazaarах папіроси і ходять під ручки з істінно-руськими большевиками! Молодці-холики, молодці-ребяти! Істінно-руський пан кадет вам потім піднесе добру порці... березової каші.

Лускайте насінинячко, сини України, пацайте п'яними ногами по казармах,—колись лускатимете ви інше насінине, яке виросте з вашої ласки до Рідної Країни! А виросте! Бо вже дуже не мила істінно-руському большевику Українська Центральна Рада. Ах цініть ся гевал, аж синів та кричть: долой і буржуазну, і контр-революційну, і таку, і сяку Центральну Раду! А чи бачите же він своїми п'яними очима саму „буржуазну“ Раду? Яка вона, які буржуї в ній сидять? Чи хотів же він ІІ бачити? Чи поспівати у самого України?

Та на віщо то йому? Хиба йому Рада-потребіна? Хиба він правди шукав? Больше вику не треба самої України, треба українського хліба, цукру, вугеля, мяса. І недурно то істінно-руський молодець, так само, як істінно-руський буржуй-кадет, так цупко хають ся насамперед за Харківщину та Катеринославщину, не дурно вони стараються ударили в саме серце України. Та не диво з большевика, не диво з кадета, не диво з усіх явних і тайних ворогів України. Всім ясно, чого вони хочуть.

А чого хочуть наші бідні, неплачі, задурені большевицьким гвалтом холівки? Чи вони не поспішать у свого народу, у своєї Матері-України, що то за Рада? Чого вона хоче, чим боліє, до чого тягнеться всюду душою? Нехай прайдуть, нехай грізно, нехай з болем гукнуть Із: а ну давай сюди панів-буржуїв та генералів, що засідають у тебе. І побачать тоді синки-базарники, що дурили Іх большевицькими молодці, що обрехали вони му-

жину й робітничу Україну, що не може поневолена, ограбована царями та панами невольниця на світанку своєї волі кликати на раду тих самих панів та генералів, що мordували, ганьбили і ницьли Із.

І соромно стане синки-базарники, як вийдуть на Іхній грізний крик із Ради замісць буржуїв Іхні брати—селяне та робітники, і може, обільствати ся серце Іх гнівом на істінно-руських молодців, що так дурили Із. Та чи прайдуть же ті синки? Чи поспішати? Яке Ім діло до України, до рідного Краю, до долі свого окраденого, мужицького, знасилуваного всякими панами народу?

Вони мають повні кишені насління, вони похожають собі по базарах, слухають істінно-руських молодців і разом з ними лають в батька і в матір і свій народ і своїх братів-робітників у Центральній Раді і розчавчену, ограбовану, знасилувану панами большевиками Матір-Україну:

Честь вам, синки-базарники!

B. Виниченко.

ВІД КАРПАТИВ ПО ДІН.

Від Карпатів по Дін
Вічевий гуде давін,
На весь світ його голос лунає:
„Україна живе,
Україна встає,
Україна кайдани ламає!“

З попелів забуття

До нового життя
Непохутним і певним йде ходом,
Щоб добути правá,
І щоб стати знова
Вольнодумним, великим народом.

Щоб почести у світ
Чарівний міра світ,
Зерно згоди й добра засівати;
Тому кождий із нас
За Україну в цей час
Мусить душу і тло віддати!

Хай славить ся вона

Неподільна, вільна,
Хай стоять як граніт цей, як криця

Хай від наших грудей

Ворогів намір злив,

Мов од скелі бовван, відбеться ся!

Від Карпатів по Дін

Вічевий грас давін,

І гуде, мов весняній рік:

„Щезла тьма вікова

Пробудився люд зі сна,

Хай живе Україна во вікні!“

Богдан Лепкий.

Прощає слово представника пруського міністерства війни ген. Фрідріха до Українців, бувших німецьких полонених, при їх відзізді на Україну.

Браття і козаки вільної України! З приводу миру наших тепер зачленених держав я послав вам, козакам, котрех я часто відвідував в тaborах Ращаті, Зальцведел і Вецлярі, найсердечніші бажання всього краю.

Я маю нагоду два рази говорити з вашим генералом п. Велінським, а також привітати й других панів офіцерів його штаба. Я побажав Ім від широго серця щастя, здоровля і гарного успіху для будущчини вільної України. На жаль, я не маю змоги побажати, любі товариші і козаки, вам цього кожному окремо в той час, коли Ви відїжджаєте в Німеччину. Дорогі Українці! Я можу вам передати ці прощальні слова тільки письмено.

Я знаю, товариші, вашу гарячу любов до вашого рідного краю і маю тверду віру, що ви всі, козаки, кожний на своєму місці будете чесно і вірно виконувати все, що вимагаєте від вас відповідально. Прийміть од вашого приятеля поряду на дорогу: найкращими приятелями козака є залізна сила, непокітна воля й служба нації! Тільки з Іх помічю може козак щось велике віднати. Що це правда, можете переконатися на німецьких солдатах, які ось уже четвертий рік міцно стоять і всіюю мають перевагу. Як ви, товариші і козаки, будете мати це на увазі, то ви побете всі північні банди большевиків, які грабують і руйнують вашу дорогу Україну; ви зможете тоді визволити ваш рідний край і знову приєднати до вашого прапору стару козацьку славу. Своїми побідами ви принесете вашим братам, сестрам та вашому рідному краю щастя й волю. Багато тяжкої роботи маєте ви в будуччині,—памятайте ж заповітів вашого великого Шевченка:

„Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражкою злюю кровю
Волю окропіте!
І мене в сімі вілікій,
В сімі вольній, новій,
Не забудьте помянути
Незлім, тихим словом!“

Козаки, виконайте його заповіт, тоді сонце щастя буде вічно над вами сягти.

Прошу вас сьогодні на прощаення, не забувайте ваших пріятелів в Німеччині, загадуйте німецьких братів і сестер, у яких ви були в Німеччині. Багато дещо корисного ви навчилися ся від них для хазяйнування в ріднім краю.

Українське й німецьке правителства заключили мир і приятельство. Ви, товариші і козаки, і Я — ми були завше пріятелями. Бажаю вам усім від широго серця щастя. Хай живе вільна Україна на вікі вічні!

Генерал Фрідріх.

Синки-базарники.

Під таким заголовком „Вістник пол., літер. й життя“ поміщує текст листка, виданого бувшим президентом українських міністрів В. Виниченком. Тому, що в нас є також „синки-базарники“, яким не завадить познайомити ся з названим листком, ми подаємо тут передрук Іого. (Ред.)

Істінно-руські большевики і синки України!

А кадети собі тихенько підхідкують та сласно потирають руки, дивлячись, як в півночі „єдній, неделімій, брюхатої матушки Росії“ пре на „самочинну, крамольну“ Україну „разухабістий“, розхрестя-

З додатків до МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

До мирового договору Німеччини й осередніх держав з Україною оголошено цей додаток до договору, який має управильнити правній гospодарські взаємини. Хоч деякі питання непорішено ще тим докладом, наприклад: про право векселеве, чекове, про інтереси валюти (гроша), для яких тільки установлено головний принцип, та точне сформулювання залишається в комплі, яка має відрати ся в Берліні.

Передовсім належить згадати з додатку до договору постанову про німецьких виселенців. Через перевіну земельних відносин на Україні утратили німецькі кольоністи, які мали російське горожанство, свої посплати і приневолені зараз шукати нового способу до свого існування. Тим кольоністам запевнено, без ріжниці Іхньою горожанською приналежності, свободу повороту, та Ім не буде ставити ся перешкоди з огляду на умови нового найму Іх грунту.

Відшкодування за удержання поземельних обидві сторони зреклися, хоч за відплатою стояло міжнародне право. З одного боку було тяжко означити, кілько російських полонених згодити ся призвати ся до Української Народної Республіки; з другого боку зростають видатки, які поносять Україна для німецьких і австрійсько-угорських полонених, бо утікачі полонені вдалої Росії збираються всі у збріз тaborах на Україні, щоби звідсіла повернутися ся чим скоріше до дому.

У гospодарській договорі з Україною взято на увагу те, що через земельну реформу поставлено нову підставу, якої зовсім не знають осередні держави. Україна, яка не платить відшкодування своїм власним горожанам за вивласнення, відмовляється ся німецьким вивласненним кольоністам платити відшкодування. Та за сим новим законом менше потерпіли німецькі посадачі і концепції (підприємці), як посадачі альтанту, себто Англії, Франції й Америки. Отже постановлено у договорі, що німецькі пошкодовані горожане на кождий спосіб не будуть гірше трактовані, як пошкодовані, приналежні до альтанту, і що всі користі, які би висиднав альтант для своїх пошкодованих, будуть стосовані для німецьких горожан.

Як в цілій Росії, так і з боку України була сильна нехіт до давнього німецько-російського договору і зпочатку не хотіли українські делегати під ніякими умовами призвати важність на будуче давніх торговельних умов, коли німецькі інтересанти клали на се велику вагу. Вкінці удається ся найти компроміс, в якім прийнято багато з давніх умов до нового договору, які предложили Українці.

Українсько-німецький додаток до договору.

На основі 8. параграфу підписаного вині договору поміж Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією й Туреччиною з одного боку і Українською Народною Республікою з другого боку згодилися ся уповажнені Німецької держави, державний секретар Ріхард Ф. Кільман і уповноважені Української Народної Республіки, себто члени Української Центральної Ради Александр Севрюк, Микола Любомицький і Микола Левицький на відповідь публичних і приватних правних взаємин поміж Німеччиною і Україною, на виміну воєннополонених і цивільних інтернованих, на опіку для повороту виселенців, на амністію, видану з приводу мирного договору, і на повернення купецьких кораблів, які попали в руки противника, і в тій цілі заключили мирний додаток до мирового договору.

Коли уповноважені ствердили, що повноважні, показані нами при підписанню мирового договору, обіймають положення нижче означеніх справ, згодилися вони на слідуючі умови:

Перший уступ.

Підвітте консулярних взаємин.

Параграф 1.

Підіймаючи консулярні взаємини на основі IV. параграфу мирового договору, допустять кожда заключуючу додаток сторона консульатувати другої сторони на всіх місцях своєї області, оскільки не існують заради цього в перед війни виміки для деяких помішань що до мови місця, або частин областей, і що виміки удержувати ся після війни рівно супроти кождо третьої сторони.

Кожда сторона застерігає собі, з причин воєнної потреби, допустити на деяких місцях консульти другої сторони тільки після заключення загального миру.

Параграф 2.

Кожда сторона, заключуюча договір, дасть відшкодування за всі шкоди, які зробить ся на II області під час війни чи в боку державних органів, чи в боку людності, поступками проти міжнародного права консулярним урядникам другої сторони або Іхньою інвентареві.

Другий уступ.

Віднова державних договорів.

Параграф 3.

Договори, умови і угоди, які були поміж Німеччиною й Росією перед відповідженням війни, одержують силу поміж сторонами, що заключають договір, з застереженням відступаючих умов мирового договору і цього додатку після ратифікації (потвердження), так що час Іх існування продовжується ся на час війни, оскільки до означеного часу не є такі, що Іх можна виповнити.

Німецьке правительство донесе українському правительству до чотирьох неділі після підтвердження мирового договору всі вказані під уступом 1. договори, умови та угоди в Іхньому оригіналі.

Параграф 4.

Кожда сторона, заключуюча договір, може другій стороні донести до часу шістьох місяців після підписання мирового договору, які договори, умови і угоди, або поодинокі установи після II думки стоять в суперечності зі змінами, які були під час війни. Ці постанови, які були під час війни, мають бути переведені з можливим прикореннем.

Виміна других воєннополонених наступить можливо негайно в означеніх відступах часу, які більше відповідають окрема умова.

§ 2. При відпусканні одержать воєннополонені приватне майно, яке Ім відбрали власти тої держави,

бліка побіч Росії або на місце Росії, стають правосильними поміж сторонами заключуючими договір з застереженням відступаючих постанов мирового договору від ратифікації (потвердження) Його, або від часу, оскільки він вступає в життя.

Що до збрізних договорів політичного змісту, в яких ще братимуть участь інші воюючі держави, застерігають собі обидві сторони своє становище аж до заключення загального миру.

Третій уступ.

Віднова приватних прав.

Параграф 6.

Всі постанови, уведені на областях сторін заключуючих договір, якими в огляді на воєнний стан пошиковано підваласніх, уступають з ратифікацією мирового договору.

Як підваласні, сторонами заключуючими договір уважається ся й ті правні особи й товариства, які мають місце свого осідання в II області. Далі уважається ся рівним підваласніми одної сторони правні особи й товариства, коли вони на області другої сторони підлягають постановам, обвязуючим підваласніх першої сторони.

П'ятий уступ.

Віміна обосторонніх воєннополонених і цивільних інтернованих.

Параграф 14.

Про передбачену в параграфі VI. мирового договору виміну воєннополонених прийшло до слідуючих постанов:

§ 1. Зараз переведена виміна нездатних воєннополонених має бути переведена з можливим прикореннем.

Виміна других воєннополонених наступить можливо негайно в означеніх відступах часу, які більше відповідають окрема умова.

§ 2. При відпусканні одержать воєннополонені приватне майно, яке Ім відбрали власти тої держави,

де вони пробували, та одержать ще невиплачену або заражовану частину Іхньої денної служби, і це зобов'язане не відносити ся до актів військового змісту.

§ 3. Коніса, утворена з представників, по чотирьох з кождої сторони, має зібрати ся негайно по ратифікації мирового договору у Берестю, щоби установити відступи часу, про які говориться ся під § 1, а передовсім установити рід і способ повороту до дому і припинити виконання ухвалених умов.

§ 4. Виложені втрати в обох сторін на воєннополонених після міжнародних основ будуть заражовані з узглядом числа полонених.

З додатків до договору.

Параграф 15.

Про поворот обосторонніх цивільнополонених прийшло до слідуючих постанов:

§ 1. Обосторонні інтерновані, або заслані цивільні полонені будуть можливо найскоріше без відплати відслані до дому, оскільки вони не бажають за згодою держави, в якій пробувають, полишилися ся у II областях, або удалися ся до другої держави.

Згадана в параграфі 14. § 3. комісія має управильнити подобні кисилки до дому і допилювати виконання зроблених умов.

§ 2. Підваласні одної сторони, котрі в вибухом війни мали на областях другої сторони своє місце замешкання і займали ся промислом або торговлею, і не находяться в II областях, можуть сюди вернутися, оскільки друга сторона не находить ся вже у воєнному стані. Повороту можна відмовити тільки з огляду на внутрішнє і вищне безпеченство держави.

Як посвідка, вистарчав виставлені властями рідного краю пашпорт, оскільки властитель належить до осіб, означених в уступі 1. Опису особи у пашпорти не треба.

З Української Республіки.

Лихо не без добра.

Бюро Вольфа доносить з українського боку: Немає того азого, щоби на добре не вийшло. Похід російських большевицьких банд, одурманих терором італійським знищінням здовж залізничних ліній на Україні, має такий добрий наслідок, що більше федеративно або прихильно до Росії настроєні Українці переконалися, що в російським братанам треба раз на все покинути і що шлях українського розвитку мусить бути повернений тільки до європейського заходу.

Російські большевики, в якими злучилися ся в Іхній боротьбі проти українства члени колишньої "чорної гвардії" — себто чотирьох сотні — довели ненависть Українців проти Росії до найвищого ступеня. Вони пробудили вкінці таку відразу до всього російського, що треба багато часу, щоби якось промостили дорогу над цею пропастю. Збрятання мабуть в виключні, бо Україна втратила усю віру в російський народ.

(Frankf. Zeit., ч. 57).

Втеча большевицького правителства з Харкова.

З Базеля доноситься лондонська "Times", що большевицьке правительство, призначене для України, втекло з Харкова дія 20. лютого цього року. (Frankf. Nachr., ч. 56 в).

Переговори України з Швейцарією.

Цюрихський "Tagesanzeiger" доносить: В Берні почалися переговори з представниками України. Швейцарія приневолена звернути ся до осередніх держав в спрівождінні для свого населення і сподівається, що достава засобів поживи поліпшить ся наслідком миру з Україною.

(Gen. Anz. ч. 48).

Зінни в українській міністерстві.

У звязку з війною большевиків проти України й мировими переговорами в Берестю, відбулися величезні зміни в складі Ради українських міністрів, доконані в останніх дніх минулого місяця, перед поворотом до Берестя української делегації. Уступів міністров президент В. Винниченко, міністер війни М. Порш, який прийшов був на місце Петлюри, міністер просвіти І. Стешенка й інші. На місце Винниченка прийшов Голубович, що раніше був міністром торговлі та промислу й провідником української мирової делегації до перерви (по перерві провідником делегації обняв Севрюк). На місце Стешенка — Григорій. Міністром внутрішніх справ став Христюк, який в першому кабінеті був генеральним писарем (сей портфель мав Винниченко), міністром

скарбу—Нерепелиця (по уступленню в міністерства Туган-Барановського управителем міністерства скарбу був В. Мазуренко), міністрем шляхів—Соколович (перед тим був Єщенко), міністром хліборобства—Терниченко (перед тим управителем міністерства був Б. Мартос). Зі старих міністрів, крім Голубовича, лишився Шульгин (заграниці справи), Ткаченко (судівництво), Ковалевський (апровізація) і недовго перед кризою призначений на морського міністра Д. Антонович. Цей список міністрів неповний. Недостас міністра почта і телеграфу (по уступленню російського соціал-революціонера Зарубіна був ним Шапошником), міністра торговлі і промислу, міністра праці, генерального контролльора, генерального писара й міністрів для національних справ від росіян, жінок і поляків. Коли в попередніх міністерствах більшість належала українським соціал-демократам, то тепер більшість мають українські соціал-революціонери. З соціал-демократів лишилися в міністерстві лише Ткаченко й Антонович. Соціал-демократів репрезентує в міністерстві далі Шульгин.

В. П. Л. і Ж.

Росія признає Український мир.

Після донесення з Петрограду телеграфує російський народний комісар Сталін із Києва, що большевицька Рада (зложена в Москві) потвердила український договір з Берестя, який заключила Українська Центральна Рада.

(„Gen. Anz.“ ч. 49.)

Признанням большевицької само-званої „Ради“, яка привела Київ до знищенні, не має значення, тільки показує, що вона хоче найти собі ласку Німців, що підстувають їх Київ. (Ред.).

3 РОСІЙСЬКОГО ЖИТЯ.

— Нове посольство російської конспібукії наспіло до Берестя на 25. лютого, щоб підписати предложені Німцями умови миру, які прийняв Виконавчий Виділ з Петрограду. Членів делегації складають: Троцький-Бронштейн, Чернін, Соколовік, Петровський і Алексєєв, членів лівого крила соц. револ. партії. До цього прибувають: Яоффе й Каракан та військові знавці.

— Положення в Петрограді загрожене. Оборона його немислима. Гармати обікрадені з найважливіших частин, або ушкоджені. В Петрограді ширяться вісти, що Троцький мусить уступити. Після антантного опускання скоро свої становища; хотіли зложить протест проти російського миру з середніми державами, та Іх не прийнято. Англія візвана в боку консультації приготувати ся в шістьох годинах опустити Петроград.

— Метушнія в Петрограді. Після донесення „Коррієра“ Сера“ правительство большевиків стоїть перед упадком. Мимо безумовного прийняття німецьких мирів умов з боку Виконавчого Виділу Советів, бояться ся приходу Німців до Петрограду, які стоять від його тільки 250 км. Засідання відбуваються ся беззупинно; переповнені вони бурливими докорами та сварками большевиків і соціальних революціонерів. Кріленко подав до відома, що скриль большевицькі війська відкладуть набезбач. Нема ратунку, ніякого опору не сила ставити, треба тільки ще ратувати західничий матеріал. Ще гірші відомості приходять з флоту. Матроси тікають з

Утворення української армії з полонених.

В області Кохеля утворено основу до окремої української армії коло Ковеля. Перша українська дівізія, проіндікаторами якої є штабові офіцери, зложена в розвіях колишніх полонених, появилася в довгих синіх жупанах та біляво-срібних шапках. Вона робить дуже добре враження. („Gen. Anz.“ ч. 54.)

Український легіон Січових Стрільців.

Українське бюро в Берні доносить: На поміч Центральній Раді виділено в австрійської армії окремий приналежний до неї полк „Січових Стрільців“. Він був утворений ще 1914 р., а число добровольців виносило 30.000. У всіх великих битвах брав участь цей полк і потерпів великих втрат. Тепер, мабуть, доповнено його і вислано на поміч Україні, як найбільше свідому українських інтересів частину австрійської армії.

(„Frank. Nachr.“, ч. 1.)

Шохід Німців на Україну.

Німці рушили в похід на поміч Україні з Ковеля на схід. Дня 21. лютого, зайнавши Луцьк, рушили далі, зайнавши лінію Люпинець-Рівне і взяли під свій додгляд західницю Барановичі—Рівне. Большевицькі банди ставлять тільки слабий опір. Засоби, які найдено всюди і які ховають перед большевицьким знищеннем, перевищують всякі сподівання. Окрім багатого складу воєнних знарядів, аеропланів та автомобілів, нашли передсобієм багато вагонів і локомотивів. Коло станції Здолбуново, на південні від Рівного, найдено поверх 50 локомотивів і кілька соток вагонів. Ці західниці негайно пущено в рух. Дуже пільно переводиться ся відбудову відновлених сполучень західниці між Голобами і Переопою. Вже наладжено велику дорогу до Луцька, засівши колишні воєнні окопи.

(„Gen. Anz.“ ч. 54.)

все передано судьбі, на волю елементів розладія і зубожіння. Головна енергія проявляється ся тільки на поділі майна і вживанню. Рада народних комісарів виставила собі свідоцтво убожества, якого немає в історії. Друкуються папери, які взвути „Керенським“, та тільки Бог і Ленін знає, кількох Іх вже сформовано. Іх не приймають вони на Кавказі, але на Дону, але в Сибіру, але на Україні—а дорожнія безумні кроками йде в гору. Упадаючий промисел знівечено зовсім—отже на його місце виступить спекуляція, яка доведе до розвалу. Соціалізм потребує людства на найвищій господарській ступні. Правительство веде свою господарську до голоду. І цей соціалістичний режим, заведений большевиками, приведе до ненависті і компромітації всього соціалізму в Росії.

— Царська фамілія просила правительство народних комісарів пустити II в Сибіру до Франції або Англії. Головний Виділ Советів по-

рішив, що немає ніяких труднощів пустити Іх в дорогу за границю.

Цар хоруб на мелянхолію і не хоче приймати лікарія, висланого большевиками.

— Боротьба з окраїнами ведеться далі без ніякої організації і великої цілі, головно для грабунку. На Україні большевики піддаються масово Німцям, без вистрілу. Вони навантажені грошима ограбленої людності і всілякими дорогими річами. На запит, на що се грабили—відповідають: Всі грабили та й я! На Дону наступила зміна: доносить вісти, що наложив на себе Каледин, себто застрилився, коли взяла верх партія большевиків. Правительство Дону творить соціалреволюціонери. У Фінляндії ведеться війна далі. Наслідком жадання Німців Росія приготовлює відворот своїх військ в Фінляндії. Те саме буде з Україною, якої випорожчення захадили Німці від всіх російських військ і червонної гвардії, як умову миру. (Ілл.)

ВІСТИ ЗІ СВІТА.

РОСІЯ ГОТОВА ЗАКЛЮЧИТИ МИР.

Дня 25. лютого зложив державний канцлер гр. Гертлінг в своїй промові в німецькому парламенті таку заяву: „Вчора наспіла вість, що петроградське правительство прийняло німецькі умови миру і вислато представників до Берестя для ведення дальших переговорів. На слідком цього виїхали й німецькі делегати вчора вечором до Берестя. Можливо, що ще буде спір в справі подробиць, але головна справа вважається підголоженою, тому що з російського боку виснено волю до миру віразно. Наши умови прийнято, отже заключене миру слідує в найкоротшій час!“

(„Gen. Anz.“ ч. 47.)

НІМЕЦЬКІ УМОВИ МИРУ ДЛЯ РОСІЇ.

На засіданні парламенту дня 26. лютого подав до відома підсекретар держави фон-дем-Буше такі умови миру з боку Німеччини для Росії, поставліні як ультимат, під якими Німеччина приступить наново до переговорів і підпише мир:

1) Росія й Німеччина проголошують закінчення воєнного стану і рішують іменем своїх народів жити в миру й приязні.

2) Області на захід від предложенії лінії з боку Німців в Берестя перестають належати до Росії. Лінія ця тепер пересувається по азії Днінбург до східних границь Курляндії. Німеччина і Австрія мають намір порішти долю цих областей в згоді з їхнім населенням.

3) Лівонія й Естонія мають бути негайно опорожнені від російських військ і Червоної гвардії і обсаджені німецькою поліцією, доки не настане порядок в цих землях.

4) Росія заключить негайно мир з Українською Народною Республікою. Фінляндія і Україна мають безумовно бути опорожнені від усіх російських військ і Червоної гвардії.

Росія обезпечить віддачу східно-анатольських провінцій Туреччині.

6) Зарядити цілковиту демобілізацію російського війська. Російські воєнні кораблі перевезти з Балтійського, Ледового і Чорного моря; або полищити Іх на місті та розбройти.

Торговля морська на Чорнім і Балтійським морі підіймається в пошукуванні формулованню і розділі добра.

7) Німецько-російський торговельний договір з 1904. р. признається ся, як і договір в Україною, в деякими відмінами з огляду на східно-азійські землі. Має бути обезпечено вивіз без мита для крушців (металів) до кінця 1925. р.

Правнополітичні справи мають бути управляні на основі рішення першого читання німецько-російської комісії:

9) Росія зобовязується припинити дальше ведення пропаганди урядовою дорогою проти осередніх союзних держав і серед Іх підданін в полоні.

10) Ці умови належать прийняти до 48 годин. Російські уповноважені мають негайно уdatи ся до Берестя і до трьох днів підписати цей мир, який мусить бути ратифікований до двох тижнів.

(„Gen. Anz.“ ч. 58.)

Ленін заявив, що Росія мусить згодити ся на цей понижуючий мир. Прийшлося каяття, та немає вороття. (Ред.)

ПЕРЕГОВОРИ З РУМУНІЄЮ.

Переговори представників осередніх держав в представниками Румунії ведуться успішно. Головну вагу кладуть Румуни на три повіти Бесарабії, які віднято від Румунії у берлінським миром. Вони обіймають 10,000 кв. км., обіймаючи області Ізмаїлу, Болграду і Кубеля.

(„Gen. Anz.“ ч. 48.)

З деяких кругів Німеччини піднесено гадку, що Українська Народна Республіка граничила безпосередньо з Болгарією, сягаючи до Дунаю. Як видно, румунські домагання не посягають на українські повіти в Бесарабії, якими є хотинський повіт коло Буковини і акерманський над самим морем від устя Дніпра до Дунаю, заселений самими Українцями. Таким робом Українська Республіка граничила з Болгарією, сягаючи до Кілії, наколи Румунія відступить Йі Добруджу. (Ред.)

ДО ЯПОНІЇ ЗА ПОРЯТУНКОМ.

Французькі часописи впадають в розпуку, що Німеччина з осередніми державами здобула собі таку перевагу на сході. Ще тільки потрібус Німеччина побити війська на заході і побіда Німеччини рішена. Тому заважають до помочі Японію. („Frank. Nachr.“, ч. 56 в.)

УКРАЇНСЬКА ЗАЯВА В МІСЬКИЙ РАДІ ЛЬВОВА.

На першім засіданні тимчасової Ради міста Львова зложили українські представники заяву в справі прилучення Холмщини й Підлящіша, що це сталося як актом історичної справедливості, бо ці землі від найдавніших часів були українські і до другої половини XIV в. творили частину української Галицько-Волинської держави.

(Lemberg. Zeit. «Діло»).

ВІЙНА.

(Звідомлення осередків держав).

На східній фронті йдуть Німці ріжними дорогами на північ і на Україну. В Естонії вони обсадили по короткій перепалці Ревель і Псков. При тім забрали багато полонених. На Білій Русі обсадили Мінськ і Борисов. Там же роззброїли 40.000 Росіян і прогнали до дому. На Україні вайняли ще Дубно побіч Рівного й Луцька, дійшли до Коростеня і сполучилися з першим відділом українських військ в Новгород-Волинській. Тепер вони уже в Житомирі. Коло Шепетівки задержали потяг з російським військом і роззброїли його. Небавом будуть під Кам'янцем. Українське правительство завело негайно епокій і порядок в очищених областях.

На західній фронті Англійці й Французи розвинули на ріжних місцях фронту оживлену діяльність патрулями. Сильніші відділи вдерлися в Енгельгуту до німецьких позицій, та Іх відпerto. Так само у Вогезах. Коло Мінськавен пробували Французи робити наступ, але Іх відпerto баварські війська.

На Італійській фронті робили Італійці наступ коло Коль-Карапіле, та Іх відпerto.

Побут українських представників у Берліні.

Нами одержані слідуючі відомості про побут у Берліні Українців — офіцерів і членів мирової делегації:

18. лютого по дорозі в Берестя війшли ся ген. Зелінський, пор. Сиротенко і 10 других офіцерів штабу на короткий час у Берліні. Його ясновельможність воєнний міністер пан ф.-Штейн прийняв ген. Зелінського з поручником Сиротенком в присутності пруського майора Вірца начальника відділу в воєннім міністерстві, і д-ра фон-Смаль-Стоцького; він побажав Ім щасливого успіху для будуччини Іх краю, а також тій справі, яку передало йому українське правительство.

Після того ген. Фрідріх прийняв всіх українських офіцерів і говорив з ними довгий час за справи, які Ім передали. Він також сердечно з ними прощає ся і обіцяв написати прощальний привіт до всіх солдатів. Цей прощальний привіт буде передано також таборам: Ращат, Зальцеведель і Вецляр. На спомин цього пробування з ген. Фрідріхом, всі разом зфотографувалися.

Фонографичні знімки в українського співу у Вецларі були також як раз готові, і всім панам дуже подобала ся гра на граммофоні. Потім всі українські офіцери війшли ся з українськими відповідниками: проф. Остапенком, проф. Шафаренком, адвокатом Леніцким в отелі „Континенталь“, де вони обмінювалися думками аж до відходу потяга.

Генерал Зелінський кілька раз казав до майора Вірца що Іх діло тільки тоді матиме гарний усіх, коли кожний солдат буде на свою місце чесно і послушно виконувати свої обовязки. Він також казав, що всі Українці, які ще не війшли в першим транспортом, повинні спокійно заставати ся на робітничих командах в Німеччині до тих пір, поки прийде приказ, щоб вони Іхали. Як тепер кожний не буде слухати ся, то не зможемо як слід формувати транспорти, і тоді лише Україна буде мати шкоду. Капітан фон-Любберс привітає пп. 19. лютого 1. години після полуночі у Бересті.

З таборового життя.

I.

— Таборове віче. В п'ятницю, 22. лютого, відбулося віче в Народному Домі. Складано воно було для вислухання звіту відпоручника нашої громади т. Білаченка з його поїздки на Підляшшя. На початку свого звіту Б-ко повідомив присутніх, більшість яких складалася з щойно прибувших до табору з роб. команд, про ціль своєї поїздки. Далі розповів про громадське життя на зайнятих землях Підляшшя. Він одвідав тамошні шк-ли, засновані нашими людьми, які в свій час відходили з таборів полонених — січовики в Вецлару, Зальцеведель і Ращат. Хоча відпочатку тамошні мешканці відносилися до них, як до незнайомих людей, в якимсь застеженням, — тепер вони дуже прихильні. Наслідки роботи дуже добри. Школи, хоч і обсажені в більшості нефаховими учительськими силами, так веднали населені, що кращого не можна було й сподіватися. Діти, завдяки тому, що побіралі науку в своїй рідній мові, здобули багато знання й показалися дуже відінними. Тепер скрізь, де є мужі довіря з т. т. січовиків, народ вівнає себе українським. Між тим як сей самий народ, кілька місяців тому, називав себе Поляками (через те що по релігії католики) або просто „хлопами“ (мужиками). Живуть там ще Жидів, (особливо по містечках Іх дуже багато), та трошки Поляків. Сі останні творять дуже незначну меншість, і то в переважно пані-землевласники. Що до Жидів, то вони стали тепер величими нашими прихильниками.

Живучи поблизу Берестя, т. Білаченко, мав змогу бачити ся з кількома членами української мирової делегації, з якими і розмовляв про українські справи та мав нараду безпосередньо довідатися про хід переговорів. Був він також присутнім у Білій (місто об'єднаної тамошньої громади) під час від'їду 300 січовиків, тамошніх організаторів і учителів, які на поклик українського правительства відібрали в повній боєвій готовності до Ковеля, де мав бути зорганізовано заявок української армії в полонених Українців.

Поміж великою радості з нагоди миру, помітно було дуже сильно заміщення серед людей, яких так раптово покинули січовики. По селах творилися сінеймовірні річі. Дітвора, позбавлена своїх учителів, підняла страшне голосіння, а селяни, чоловіки й жінки, плакали й собі, випроваджаючи ціліми громадами далеко за село своїх порядників і учителів, що зробили так багато доброго за свій побут у Іхніх краях. Сами учителі зі слізами прошалися в тими бідними селами Іхніх мешканців та любою дітворою. Та що було діяти? Не час було роздумувати, бо обовязком кожного було спішити на поклик, туди, де більше потрібно людей свідомих своїх цілей і організованих.

Після цього реферату було по-рушене де які справи, що торкаються від'їзу слідуючого від'їду на Україну, та за пізнім часом віче було закрито співом „Вже воскресла Україна“.

II.

— В суботу, 23. лютого, в Народному Домі відбулося звичайне таборове віче з рефератом про світові події проф. Лепкого. На сей раз увесь реферат обіймав виключно події на Україні. Професор зробив огляд історії Українського народу від р. 1654, коли Україна війшла в альку з Москвою, як рівна суверена держава під зверхністю царя. Освітлюючи поодинокі моменти в нашій історії від часів Богдана Хмельницького до наших часів, проф. підкреслив головну ідею змагань українського народу до цілковитої незалежності. Зазначив та-

кож, що головною причиною нашого поневолення була інертність народів мас, для яких завше були незрозумілими стремлення таких провідників Іхніх, як напр., Дорошенко або Мазепа. Так само причиною наших невдач була наша неорганізованість та несвідомість національна, відсутність почуття єдності. Ся шкідливі причини по-лягали головно в тому, що де-далі в нас ставало все менше інтересу до інтересів іншої нації.

Тепер прийшла незвичайно важлива хвиля в нашій історії. Через розбиття царя в цій тяжкій війні, вибухла в Росії революція. Ця революція дала Україні наївні в другими народами волю. Та на цю молоду волю посягають сусіди, які хоч і голосять на словах право всіх народів бувшої Росії самоозначуватися аж до цілковитого відділення від Росії, на ділі ж ділі хотять нами управляти. Бажання управляти нами випливає не з любові до нас, а з любові до нашого добра: хліба, цукру, зализа, вугля і іншого, яке Москла вважала своїм і без якого засуджені на уступлення з першорядного місця в колі других народів світу.

Тепершній момент в історії нашого нараду є іспитом для наших поколінь. Ми, що живемо в сей час, мусимо показати, що до самостійного вільного життя ми дозріли і волю, яку виборов наш народ, зумімо відржати. Від нас вимагається тепер витревалості, єдності думки та послуху тій владі, яку сам народ собі обрав. Всі наші помисли в ю велику часливу годину повинні бути звернені в один бік: все для нашої політичної незалежності. При таких лише умовах удержимо й скріпимо нашу молоду волю та за-ведемо такий лад, який намітило в своїх універсалах наше всенародне представництво — Українська Центральна Рада зі своїм правительством — Радою Народних Міністрів.

Зазиваючи товаришів до сповінення своїх горожанських обов'язків перед батьківщиною, ставши до оборони П в ряді організованої української армії аж до повного визволення П од нападу грабіжників, професор закликав: „Хай живе Українська Слава!“ Всі як одни загукали „слава“. Після цього промовляв т. Юхименко, який гарячою свою промовою закликав товаришів ставати до оборони України, та закликав: „Хай живе Українська Народна Центральна Рада! Хай живе славне українське військо! Слава!“ Всі як одни загукали „слава“. Після цього промовляв т. Юхименко, який гарячою свою промовою закликав товаришів ставати до оборони України, та закликав: „Хай живе Українська Народна Центральна Рада!“

Слова, як і попереду, покрито гучними окликами „слава“. Потім віче було оголошено закритим. По відспіванню гимну. „Вже воскресла Україна“ присутні розійшлися по бараках.

III.

В середу, 27. лютого, в помешканні клубу, відбулося віче козаків, одізджаючих на Україну. На віче були присутні члени президії Союза визволення України та Коцловським і Жуком, та закликав: „Хай живе Українська Народна Центральна Рада!“

Слова вільному Українському Народові! Слова, як і попереду, покрито гучними окликами „слава“. Потім віче було оголошено закритим. По відспіванню гимну. „Вже воскресла Україна“ присутні розійшлися по бараках.

старого та цілковитого руйнування всього народного господарства, не робить, копаючи цим самим собі яму. Во для того, щоби щось збудувати нове, треба мати відповідні обставини, треба внати життєві обставини того краю й народу, серед якого проектується ся нову будівлю, треба мати відповідний матеріал для сеї будови. Безперечно, іншого большевіків не мають. По більшій частині це — молодики-мрійники, які на знають чого народові потрібно, не були ніколи в селі, не бачили що робить ся в селянській хаті. І не диво, що досі вони нічого не створили, а зруйнували все, що можна було зруйнувати і знищити. Переведено дуже багато народного добра й далі перевідуть ся й не далеко вже той час, коли на голову большевіків звалиться ся кара обдуреного народу.

Щоби як можна далі відржати ся при владі, большевіків, ці ультрасоціалісти, користуються послугами бувших царських жандармів, поліції в охоронців та всякої бояцької шумовини. Правда, ці всі „сподвижники“ поже охочі до грабунів, але що буде в виміні тоді, як уже нічого буде грабувати? Так Росія котиться ся з гори до повної, цілковитої руїни. І ся руїнницька зараза поширюється та кожа на Україні. Скрізь чується крик розпукі і нестями перед большевицькими ватагами, котрі бути, ріжуть, палять, насилують, винущують ся й т. і. Одинока надія на поратунок в розважливості та та резота українського народу, які вразоміє серйозну хвилю і зорганізуються ся для безпощадного винищенні на своїй землі сеї зарази.

Під час промови виголошено „славу“ українському військові, республіці, П представництву і правителству та всьому українському народові.

Далі приступлено до виборів. Треба зазначити, що козаки показують дуже багато розважливості та організаційного хисту побіч дуже високої національної свідомості. Мимоволі пригадують ся недавні часи, коли в таборі і на командах нічого про Україну слухати не хотіли, а на національно-культурну роботу не звертали уваги. Коли дивимся на орлів-козаків, які переймають ся духом своїх славних предків, хочеться ся гукати на весь світ, „ми живемо, будемо жити і немає світі сили, яка нам може стати на перешкоді!“

— Генеральна Старшина. 28. лютого с. р. відбулося засідання президії Генеральної Старшини з представниками С. В. У. т. Коцловським і Жуком, де після обговорення справи внесено слідуючу резолюцію: З огляду на розвязання Народової Ради і виїзду в теперішній момент членів Ген. Стар. президії до кооптув в склад Ген. Старшини т. Смія, Чуприя, Білаченка, Салівона й Губського і переіменував себе в ліквідаційну комісію, яка на підставі вказівок С. В. У. провадить остаточну ліквідаційну роботу в таборі. Крім цього на міжтаборову конференцію, яка в звязку з ліквідаційною роботою має відбутися в скорім часі в нашім таборі, назначено кандидатами тт. П-ру, Чуприя й Білаченка.

П. Ф-ра.

Товариші Подоляки на засіданні 24-го лютого 1918. р. в помешканні 5-ї класи внесли таку резолюцію:

Ми, організовані Подоляки, звіваси усіх товаришів Українців, звінтились в одно козацтво і разом боротися проти нашого загального ворога Московщини.

Ми покладаємо, що ті товариші, котрі рахують інтерес Вітчизни вище всього, підуть рятувати стародавні права Неньки-України.

Хто з нами, той брат нам; хто проти нас, той проти України.

Підписали: Голова т. Стецюк.

Секретар т. Рудський.